

UZASADNIENIE

Powód A. K. w pozwie wniesionym przeciwko A. L. w postępowaniu nakazowym domagał się zasądzenia od pozwanego kwoty 6.590.161,65 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 28 września 2021 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż zawarł z pozwanym w dniu 31 października 2012 r. umowę pożyczki na kwotę 3.000.000,00 zł. Na zabezpieczenie zapłaty przedmiotowej należności pozwany wystawił weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową. Strona powodowa następnie podała, że pozwany nie zwrócił pożyczki w umówionym terminie, w związku z czym powód w dniu 13 września 2021 r. wypełnił wyżej wymieniony weksel in blanco zgodnie z aktualnym stanem zadłużenia oraz kosztami określonymi w deklaracji wekslowej wynoszącymi łącznie kwotę 6.590.161,65 zł. Następnie powód wezwał listem poleconym pozwanego do wykupu ww. weksla w terminie do dnia 27 września 2021 r. Przedmiotowe wezwanie pozwany odebrał w dniu 15 września 2021 r., jednakże nie udzielił na nie żadnej odpowiedzi.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym w dniu 2 grudnia 2021 r., w sprawie o sygn. akt I Nc 85/21 Sąd Okręgowy w Suwałkach żądanie powoda uwzględnił w całości, rozstrzygając jednocześnie o kosztach procesu (k. 20).

W przewidzianym terminie pozwany A. L. wniósł zarzuty od nakazu zapłaty, w których domagał się jego uchylenia i oddalenia powództwa w całości. Strona pozwana wnosila również o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od daty uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty. Jednocześnie pozwany wniósł o wstrzymanie wykonania ww. nakazu zapłaty.

Argumentując swoje stanowisko w sprawie pozwany w pierwszej kolejności zaprzeczył, aby zawierał z powodem umowę pożyczki z dnia 31 października 2012 r. o treści przytoczonej w pozwie. Ponadto pozwany zaprzeczył również, aby powód kiedykolwiek przekazywał mu kwotę 3.000.000,00 zł. Pozwany zawierał z powodem inną umowę pożyczki - na kwotę 1.000.000,00 zł, która została jednak powodowi w całości zwrócona. W ocenie pozwanego weksel in blanco, na podstawie którego wydano zaskarżony nakaz zapłaty, został wystawiony wadliwie, wbrew ustaleniom stron (wbrew deklaracji wekslowej). W chwili gdy wypełniono przedmiotowy weksel in blanco, zabezpieczona wekslem wierzytelność nie istniała - przedmiotowa wierzytelność w rzeczywistości nigdy nie powstała. Zdaniem strony pozwanej znamionnym również jest fakt, iż oprócz wezwania z dnia 13 września 2021 r. powód do pozwu nie załączył jakiegokolwiek wezwania do zwrotu przedmiotowej kwoty. Pozwany wskazał przy tym, że za całkowicie niezgodne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego należy uznać działanie powoda, który zwlekałby prawie 6 lat z dochodzeniem zwrotu kwoty trzech milionów złotych wraz z odsetkami kapitałowymi i odsetkami za opóźnienie. W ocenie pozwanego powyższe wskazuje na fakt, iż taka wierzytelność nigdy nie istniała. Ponadto w treści uzasadnienia pozwu w żaden sposób nie wyjaśniono jak obliczono kwotę 6.590.161,65 zł i co na nią się składa. Co więcej, do pozwu nie załączono również „dokumentu potwierdzającego istnienie należności”, o którym mowa w deklaracji wekslowej. Pozwany zatem wskazał, że ma trudność z odniesieniem się do kwestii wysokości dochodzonego roszczenia, dlatego z ostrożności pozwany zakwestionował w całości również wysokość dochodzonego świadczenia, zarówno co do należności głównej, odsetek czy innych należności (np. kosztów dochodzenia należności w wysokości 15 %, o których mowa w deklaracji wekslowej). Z ostrożności, na podstawie art. 118 k.c. pozwany podniósł również zarzut przedawnienia dochodzonej wierzytelności, zarówno co do należności głównej, jak i odsetek. Bowiem zarówno powód jak i pozwany prowadzą działalność gospodarczą. Gdyby bowiem taka umowa była zawierana, to zostałaby zawarta pomiędzy powodem a pozwanym w ramach prowadzonych przez nich działalności gospodarczych. Tym samym, w ocenie pozwanego, roszczenie powoda przedawniałoby się z upływem 3 lat od daty wymagalności - zgodnie z treścią art. 118 k.c., nadto odsetki jako świadczenie uboczne również przedawnia się z upływem terminu 3 lat od dnia wymagalności. Pozwany zaakcentował również, iż niezależnie od powyższego, wskazana w pozwie wysokość

odsetek kapitałowych i umownych za opóźnienie przekracza wysokość odsetek maksymalnych, a zatem roszczenie jest nienależne w kwocie przekraczającej wysokość odsetek maksymalnych.

W odpowiedzi na zarzuty od nakazu zapłaty, powód zaprzeczył poniższym okolicznościom, tj.: nieistnienia należności zabezpieczonej wekslem in blanco, braku udzielenia przez powoda na rzecz pozwanego pożyczki na kwotę 3.000.000,00 zł, niezgodności wypełnionego weksla in blanco z deklaracją wekslową.

Postanowieniem z dnia 28 stycznia 2022 r. tut. Sąd wstrzymał wykonanie nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym w dniu 2 grudnia 2021 r., w sprawie o sygn. akt I Nc 85/21 (k. 20).

Pismem procesowym z dnia 10 stycznia 2023 r. (k. 325) powód wskazał, iż na żadaną kwotę składają się następujące składniki: należność główna – 3.000.000,00 zł, odsetki za okres od 31 października 2012 r. do 31 grudnia 2013 r. – $12\% \times 426 \text{ dni} = 420.164,38 \text{ zł}$, odsetki za okres od 01 stycznia 2014 r. do 13 września 2021 r. – $10\% \times 2811 \text{ dni} = 2.310.410,96 \text{ zł}$; łącznie 5.730.575,34 zł. Ponadto 15% liczone od kwoty 5.730.575,34 zł = 859.586,31 zł, co daje sumę 6.590.161,65 zł (3.000.000,00 zł + 420.164,38 zł + 2.310.410,96 zł + 859.586,31 zł).

Sąd ustalił, co następuje:

A. K. i A. L. znali się w przeszłości. Oboje prowadzili działalności gospodarcze. Już wcześniej zdarzyło się tak, że A. K. pożyczał pieniądze A. L., który zawsze oddawał pożyczone kwoty (dowód: wydruki z bazy (...) k. 57-62, wyjaśnienia informacyjne powoda A. K. k. 233v-234, potwierdzenia przelewów k. 319-323).

A. K. i A. L. w dniu 31 października 2012 r. zawarli umowę pożyczki na kwotę 3.000.000,00 zł. W treści ww. umowy pożyczkobiorca (A. L.) zobowiązał się do zwrotu przedmiotu pożyczki w terminie – 31 grudnia 2013 r. (§ 2 ust 1 umowy). Strony jednocześnie ustaliły, że wraz ze spłatą nominalnej kwoty pożyczki, pożyczkobiorca miał zapłacić pożyczkodawcy odsetki w wysokości 12% w skali roku (§ 2 ust 2 umowy), zaś w razie niedokonania zwrotu pożyczki w terminie do dnia 31 grudnia 2013 r., pożyczkobiorca był zobowiązany do zapłaty odsetek za opóźnienie w wysokości 10% w skali roku (§ 3 umowy) (dowód: umowa pożyczki k. 174, 241).

Na zabezpieczenie zapłaty przedmiotowej należności pozwany wystawił weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową.

Pozwany A. L. zwany dalej Wystawcą, podpisał deklarację wekslową o następującej treści: „Niżej podpisany wystawca weksla własnego „in blanco” A. L. (...); (...); (...), (...)-(...) C. oświadczam, że celem zabezpieczenia roszczenia przysługującego A. K. zam. ul. (...), (...)-(...) G., zwanego dalej Wierzycielem, o zapłatę należności z odroczonym terminem płatności – wystawia na rzecz Wierzyciela weksel własny „in blanco”. W razie opóźnienia się przez Wystawcę z zapłatą o co najmniej 14 dni w stosunku do terminu płatności, wskazanego w dokumencie potwierdzającym istnienie należności, Wystawca upoważnia Wierzyciela do wypełnienia weksla „in blanco” w następujący sposób: 1) Wierzyciel wpisze według swego uznania datę i miejsce jego wystawienia oraz datę płatności, 2) Wierzyciel wpisze według swojego uznania miejsce płatności, 3) Wierzyciel ma prawo uzupełnić weksel klauzulą „bez protestu”, 4) Wierzyciel ma prawo wypełnić weksel na sumę wekslową obejmującą: a) nieopłacone należności wraz z przysługującymi odsetkami, b) wszelkie koszty związane z dochodzeniem należności, w tym wynagrodzenie firmy windykacyjnej, Kancelarii (...), w kwocie równej 15% sumy nieopłaconych należności wraz z przysługującymi odsetkami. Wierzyciel zawiadomi Wystawcę weksla o wypełnieniu weksla listem poleconym wysłanym na co najmniej 7 dni przed terminem płatności weksla i wezwie go do wykupu weksla. Weksel podlega zwrotowi Wystawcy weksla po uiszczeniu wszelkich należności objętych wekslem, bezpośrednio do rąk Wystawcy lub listem poleconym na wskazany powyżej adres Wystawcy”. Deklaracja ta nie została opatrzona datą.

A. L. nie zwrócił A. K. udzielonej kwoty pożyczki w określonym terminie, wobec czego powód w dniu 13 września 2021 r. wypełnił weksel in blanco zgodnie ze stanem zadłużenia oraz kosztami określonymi w deklaracji wekslowej wynoszącymi łącznie kwotę 6.590.161,65 zł (dowód: kopia deklaracji wekslowej k. 11, kopia pisemnego uznania długu wekslowego k. 175).

Pismem z dnia 13 września 2021 r. pożyczkodawca poinformował pożyczkobiorcę, iż w dniu 13 września 2021 r. został wypełniony weksel in blanco na kwotę 6.590.161,65 zł. Jednocześnie pożyczkodawca wezwał A. L. do wykupienia ww. weksla – w terminie do dnia 27 września 2021 r. Powyższe wezwanie pożyczkobiorca odebrał w dniu 15 września 2021 r. A. L. nie dokonał zapłaty kwoty wekslowej w całości ani w części (dowód: wezwanie do wykupienia weksla k. 12, potwierdzenie nadania k. 13, potwierdzenie odbioru k. 14-14v).

W sprawie zawisłej przed tut. Sądem o sygn. akt I C 1056/21 z powództwa A. K. przeciwko A. L. o roszczenia z weksla Sąd dopuścił dowód z opinii grafologicznej, której przedmiotem była ocena autentyczności podpisu na dokumencie stanowiącym podstawę faktyczną roszczenia. Pismem z dnia 24 stycznia 2023 r. Komenda Wojewódzka Policji w B. przedstawiła możliwości badawcze. Powyższa opinia nie została sporządzona z uwagi na niestawiennictwo pozwanego celem złożenia wzorów podpisów (dowód: pismo z dnia 24 stycznia 2023 r. k. 354-355v).

Wobec pozwanego toczą się postępowania egzekucyjne (dowód: dokumenty z akt postępowania komorniczych k. 180-187).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym zwłaszcza na podstawie treści umowy pożyczki łącznie z deklaracją wekslową. Co prawda dokumenty te były kwestionowane przez pozwanego, jednakże w ocenie Sądu ostatecznie nie było podstaw, aby poddawać w wątpliwość okoliczności faktyczne wynikające z ich treści. Z uwagi na powyższe Sąd uznał, że dowody z tych dokumentów tworzą spójny, nie budzący wątpliwości w świetle wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, a przez to w pełni zasługujący na wiarę materiał dowodowy. Powyższe ustalenia potwierdziło również informacyjne wysłuchanie powoda A. K., które, jak wskazuje się w orzecznictwie, nie pozostaje bez znaczenia.

Wyjaśnić należy, że przed tutejszym sądem zawisły dwie sprawy między tymi samymi stronami (druga o sygnaturze I C 1056/21, w której także kwestionowana była autentyczność podpisu pozwanego), w związku z czym zarządzeniem (k 316) zaniechano dublowania w zakresie przeprowadzania dowodu z opinii grafologicznej. Opinia zlecona wcześniej w sprawie I C 1056/21 mogła być bowiem wykorzystana do rozstrzygnięcia sprawy niniejszej zgodnie z treścią art. 278¹ kpc.

W. dodać należy, że Sąd postanowieniem z dnia 29 września 2023 r. (k. 356) oddalił wnioski dowodowe pełnomocnika pozwanego w zakresie dopuszczenia dowodu z opinii biegłego, albowiem był on niemożliwy do przeprowadzenia w sprawie tut. Sądu sygn. akt I C 1056/21 - z powodu dwukrotnego, nieusprawiedliwionego niestawiennictwa pozwanego celem złożenia wzorów podpisów.

Jak wynika z notatki urzędowej (k.329) pozwany stawiał się w sądzie w Wejherowie, jednak zdaniem sądu celowo uniknął stawiennictwa celem złożenia wzorów podpisów argumentując, że nie słyszał wywołania sprawy. Mimo zobowiązania się do stawiennictwa na kolejny termin tj. 19 lipca 2023, który był mu znany także się nie stawiał. Pełnomocnik pozwanego w piśmie z dnia 12 września 2023r usprawiedliwiał pozwanego z nieobecności w sądzie w dniu 19 lipca 2023r, argumentując, że było to spowodowane jego złym stanem psychicznym. Do pisma załączył plik zaświadczeń lekarskich, potwierdzających rzekomo zły stan zdrowia pozwanego. Podkreślić jednak należy, że zwolnienia te (niezdolność do pracy) obejmują także okres od 8 czerwca 2023r - do 5 lipca 2023r. (k. 346). W okresie jednak tejże niezdolności, a konkretnie w dniu 19 czerwca 2023r pozwany był w sądzie i mimo wywołania sprawy nie wszedł na salę rozpraw, argumentując że nie słyszał wezwania.

Postawa pozwanego przez cały tok procesu jawi się jako typowy przykład obstrukcji procesowej, która oceniona przez pryzmat art. 233 § 2 kpc uzasadnia uznanie dowodów przedłożonych przez powoda i jego twierdzeń za prawdziwe i wiarygodne.

Sąd również pominął wnioski strony pozwanej zawarte w piśmie z dnia 12 września 2023 r. (k. 336-338) dotyczące zwrócenia się do instytucji o nadesłanie materiału porównawczego w postaci podpisów A. L. – celem uzyskania większej ilości próbek pisma ręcznego jako nie mające znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszego sporu. Jak wynika

bowiem z pisma Laboratorium Kryminalistycznego KWP w B. (k.354 dla prawidłowego sporządzenia opinii wymagane jest przedstawienie materiału porównawczego polegającego na złożeniu szeregu podpisów w różnych wersjach, kreślonych w różnym tempie, w pozycji stojącej, siedzącej, na podłożu twardym i miękkim, ręką wiodącą i kontrolnie ręką nie nawykłą do pisania. W istocie zatem, to działanie pozwanego polegające na uniemożliwieniu uzyskania materiału porównawczego ocenić należało przez przyzmat art. 233 § 2 kpc, a wniosek pełnomocnika pozwanego dotyczący pozyskiwania podpisów, z różnych instytucji jako zmierzający jedynie do wydłużenia postępowania uznać za niezasadny.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 485 § 2 k.p.c. powód może żądać wydania nakazu zapłaty przeciwko każdemu zobowiązanemu z weksla, należycie wypełnionego, którego prawidłowość i treść nie nasuwają wątpliwości. Po wniesieniu zarzutów, Sąd rozpoznaje sprawę w granicach powództwa i podniesionych zarzutów. Rodzaj i zakres zarzutów, jakie może podnieść pozwany, zależy od tego, jaki dokument stanowi podstawę żądania pozwu nakazowego. Wierzyciel dochodząc roszczenia w pozwie nakazowym od dłużnika wekslowego, nie musi uzasadniać ani faktu powstania zobowiązania wekslowego, ani istnienia długu, ponieważ abstrakcyjność zobowiązania wekslowego sprawia, że sam fakt posiadania weksla dowodzi, że zawarta w nim wierzytelność istnieje. Przedmiotem powództwa pozostaje nadal roszczenie wekslowe, Sąd zaś bada i rozstrzyga, czy i w jakim zakresie podniesione przez dłużnika zarzuty czynią roszczenie wekslowe powoda bezzasadnym.

W piśmiennictwie i orzecznictwie niemal jednolicie przyjmuje się, że w wypadku roszczenia wywodzonego z weksla, to pozwany powinien udowodnić, iż powód nie miał prawa w ogóle wypełnić weksla in blanco lub wypełnił go niezgodnie z porozumieniem wekslowym (uzgodnionym między wierzycielem i dłużnikiem) lub deklaracją wekslową (stanowiącą jednostronne oświadczenie dłużnika). Pozwany powinien zatem wykazać, jaka była treść porozumienia wekslowego (deklaracji wekslowej), jak i to, że nie powstały przewidziane w nim (niej) przesłanki do uzupełnienia weksla i uruchomienia zabezpieczenia wekslowego (por. wyroki Sądu Najwyższego z 9 września 2010 r., I CSK 641/09, z 18 lutego 2011 r., I CSK 226/10, z 11 marca 2011 r., II CSK 311/10; z 13 grudnia 2012 r., V CSK 21/12, niepubl.; z 18 grudnia 2018 r., IV CSK 465/17, niepubl.). Jeżeli powód przedstawi ważny weksel, czyli spełniający wymagania prawa wekslowego, w wyniku czego sąd wyda nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, a tak było w niniejszej sprawie, to pozwany, wnosząc zarzuty od niego, ma obowiązek udowodnić nieprawidłowość wypełnienia weksla in blanco. W wyniku podniesionych zarzutów spór przenosi się na płaszczyznę stosunku podstawowego, jeżeli zarzuty dotyczą również tego stosunku.

Na skutek złożonych przez pozwanego zarzutów od nakazu zapłaty Sąd dokonał ponownej analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego, który uzasadniał częściowe uwzględnienie powództwa.

Pozwany, w swoich zarzutach kwestionował przede wszystkim istnienie przedmiotowej umowy pożyczki z dnia 31 października 2012 r. o treści przytoczonej w pozwie, jak również prawidłowość wypełnienia przez powoda weksla in blanco, bowiem w ocenie pozwanego przedmiotowy weksel został wystawiony wadliwie, wbrew ustaleniom stron (wbrew deklaracji wekslowej), a co za tym idzie – zanegował także istnienie należności zabezpieczonej przedmiotowym wekslem. Strona pozwana jednocześnie z ostrożności, zakwestionowała również wysokość dochodzonego świadczenia, zarówno co do należności głównej, odsetek czy innych należności.

Sąd zbadał zarzuty pozwanego i w świetle ustalonych faktów, uznał je za chybione.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że a mocy przepisu art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Pożyczka jest umową, przy której podobnie jak przy umowie sprzedaży dochodzi do zmian w obrębie prawa własności przedmiotu umowy. Stronami umowy pożyczki są dający pożyczkę, zwany pożyczkodawcą, oraz biorący pożyczkę,

zwany pożyczkobiorcą. Umowa pożyczki jest umową konsensualną, dwustronnie zobowiązującą. O konsensualnym charakterze pożyczki przesądza fakt, że dochodzi ona do skutku przez samo porozumienie się stron. Obowiązek wydania przedmiotu pożyczki, jaki ciąży na pożyczkodawcy, jest konsekwencją uprzednio zawartego porozumienia w tej sprawie. Obowiązkowi pożyczkodawcy do przeniesienia własności przedmiotu umowy na pożyczkobiorcę odpowiada obowiązek zwrotu, czyli przeniesienia przez pożyczkobiorcę na pożyczkodawcę przedmiotu umowy, powiększonego o ewentualne wynagrodzenie ustalone w umowie. Tak długo, jak długo przedmiot pożyczki nie zostanie wydany pożyczkobiorcy, tak długo nie może powstać obowiązek jego zwrotu, obciążający pożyczkobiorcę. Takie ukształtowanie obowiązków stron umowy świadczy o tym, iż jest to umowa dwustronnie zobowiązująca. W świetle powyższego stwierdzić należy, iż ze sformułowania „zwrócić” wynika, że obowiązek oddania pożyczki przez biorącego powstaje tylko wtedy, gdy jej przedmiot został wydany przez dającego, oraz że między wydaniem a zwrotem musi upłynąć pewien okres przeznaczony na uczynienie użytku z pożyczonych pieniędzy albo rzeczy (zob. Komentarz do art. 710 kc, Jacek Gudowski, lex).

Sąd zważył również, iż dowód wydania przedmiotu pożyczki obciąża pożyczkodawcę, który może posługiwać się wszelkimi środkami dowodowymi. Wśród nich – jako najbardziej skuteczne – należy wymienić dowody na piśmie: pokwitowanie, rewers, receptis, skrypt dłużny, oblig itp. (por. wyrok SN z dnia 5 marca 2002 r., I CKN 1086/99, LEX nr 328255).

Umowa pożyczki w swojej treści powinna wskazywać strony umowy z określeniem ich roli w tym stosunku oraz przedmiot pożyczki. Przedmiotowo istotnym elementem umowy pożyczki jest obowiązek zwrotu pożyczki. Bez tego elementu nie ma umowy pożyczki (tak: wyrok SN z dnia 8 grudnia 2000r., I CKN 1040/98, LEX nr 50828). W sytuacji, gdy przedmiotem są pieniądze, wystarczy wskazanie wielkości pożyczki, a w odniesieniu do rzeczy oznaczonych gatunkowo – należy określić ich rodzaj i ilość. Ustawa nie uzależnia ważności umowy pożyczki od zachowania formy szczególnej. Zgodnie z przepisami obowiązującymi w dniu zawarcia umowy, tj. 31 października 2012 r. umowa pożyczki, której wartość przenosiła 3.000.000,00 zł, została stwierdzona pismem – forma ad probationem dla celów dowodowych.

W kodeksie cywilnym zostały wskazane essentialia negotii umowy pożyczki, które stanowią nie tylko oznaczenie stron i określenie ilości pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, ale obejmują również zobowiązanie się do ich przeniesienia oraz obowiązek zwrotu przedmiotu pożyczki. W procesie związanym z wykonaniem umowy pożyczki powód jest zatem zobowiązany udowodnić, że strony zawarły umowę pożyczki, a także, że przeniósł na własność biorącego pożyczkę określoną w umowie ilości pieniędzy albo rzeczy oznaczonych co do gatunku. Natomiast biorący pożyczkę powinien wykazać wykonanie swego świadczenia w postaci zwrotu tej samej ilości pieniędzy albo tej samej ilości rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości” (tak z uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 18 czerwca 2015r. I ACa 33/15).

Analiza zebranego w sprawie materiału dowodowego zaoferowanego przez strony postępowania doprowadziła do wniosku, iż powód sprostał ciężącemu na nim obowiązkowi. Przenosząc powyższe na grunt sprawy niniejszej wskazać godzi się, iż oryginał owej umowy pożyczki został przedłożony do akt niniejszej sprawy, zaś jej treść jednoznacznie wskazuje na to, iż została ona zawarta pod rządem art. 720 k.p.c. Nie ma więc wątpliwości, iż A. K. udzielił A. L. pożyczki w kwocie 3.000.000,00 zł. Stwierdzić zatem należy – wbrew twierdzeniom pozwanego, iż takowa umowa istniała i była ważna.

Przed omówieniem kolejnych zarzutów pozwanego należy wskazać na istotę zobowiązania wekslowego. Wystawienie weksla in blanco stwarza specjalny rodzaj zobowiązania wekslowego, który różni się od abstrakcyjnego zobowiązania wynikłego z wydania weksla całkowicie wypełnionego. Weksel in blanco jest ściśle związany z dodatkową umową zawartą pomiędzy wystawcą a remitentem. Abstrakcyjność weksla in blanco nie podlega na jego oderwaniu od woli wystawcy, a wola ta jest zawsze wyrażona w porozumieniu zawartym między wystawcą weksla a osobą, której ten weksel zostaje wręczony. Zawarcie porozumienia następuje w chwili wystawienia weksla in blanco i wręczenia go wierzycielowi wekslowemu, a porozumienie to określa sposób uzupełnienia weksla. Pozwany przeciwko któremu w oparciu o wypełniony przez powoda weksel został wydany nakaz zapłaty, może bronić się zarzutami wynikającymi ze

stosunku podstawowego. Stosunek cywilnoprawny rozstrzyga o tym, czy i w jakim zakresie istnieje po stronie dłużnika zobowiązanie wekslowe zaciągnięte wobec wierzyciela w celu zabezpieczenia wierzytelności cywilnoprawnej, może więc stanowić podstawę obrony dłużnika wekslowego przed powództwem, którego podstawę stanowi sam weksel. Podkreślenia jednak wymaga, że skutkiem art. 10 prawa wekslowego na płaszczyźnie procesowej jest to, że to dłużnika wekslowego, zgodnie z art. 6 k.c., obciąża ciężar dowodu okoliczności uzasadniających zastosowanie art. 10 prawa wekslowego. W przypadku zakwestionowania prawidłowości uzupełnienia weksla in blanco wierzyciel ma obowiązek wskazać, z jakiego tytułu domaga się zapłaty oraz przedstawić stosowne wyliczenie (por. uchwałę składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 1967 r., III CZP 19/66, OSNCP 1968, nr 5, poz. 79, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2012 roku, V CSK 21/12, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 9 marca 2011 r., I ACa 122/11).

Przenosząc powyższe na grunt sprawy niniejszej podkreślić należy, że treść przedłożonego w sprawie weksla nie wzbudziła wątpliwości Sądu, w szczególności posiada on wszystkie wymagane ustawowo cechy, bowiem zawiera nazwę „weksel” w samym tekście dokumentu, w języku w jakim go wystawiono, przyrzeczenie „bez protestu” zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej, oznaczenie terminu płatności, oznaczenie miejsca płatności, nazwisko osoby, na zlecenie której zapłata ma być dokonana, oznaczenie daty i miejsce wystawienia weksla, a także podpis wystawcy weksla. Z uwagi na powyższe dokumenty ten ma charakter ważnego weksla własnego, w związku z czym rodzi ważne zobowiązania wekslowe osoby na nim podpisanej.

Weksel własny in blanco powinien być wypełniony zgodnie z porozumieniem zawartym między podpisanym na wekslu, a osobą, której weksel ten wręczono. Osobie podpisanej na wekslu przysługuje zarzut wypełnienia weksla niezgodnie z zawartym porozumieniem. Ponownie przy tym podkreślić należy, że zgodnie z poglądem ugruntowanym w orzecznictwie, ciężar dowodu, że weksel in blanco uzupełniono w sposób sprzeczny z porozumieniem spoczywa na dłużniku wekslowym, który zarzut podniósł.

Wskazać należy, że Sąd, dokonując oceny weksla pod względem formalnym, nie dostrzegł uchybień skutkujących jego nieważnością, gdyż zawiera on wszystkie elementy wymagane przepisami prawa wekslowego.

Nadto uwagę zwrócić należy, iż jak wskazano powyżej w przypadku zakwestionowania prawidłowości uzupełnienia weksla in blanco wierzyciel ma obowiązek wskazać, z jakiego tytułu domaga się zapłaty oraz przedstawić stosowne wyliczenie, czemu powód w pełni sprostał. W piśmie procesowym z dnia 10 stycznia 2023 r. (k. 325), powód wyjaśnił, że na żadaną kwotę składają się następujące składniki: należność główna – 3.000.000,00 zł, odsetki za okres od 31 października 2012 r. do 31 grudnia 2013 r. – 12% x 426 dni = 420.164,38 zł, odsetki za okres od 01 stycznia 2014 r. do 13 września 2021 r. – 10% x 2811 dni = 2.310.410,96 zł; łącznie 5.730.575,34 zł, a także 15% liczone od kwoty 5.730.575,34 zł = 859.586,31 zł, co daje sumę 6.590.161,65 zł (3.000.000,00 zł + 420.164,38 zł + 2.310.410,96 zł + 859.586,31 zł). Powyższe wyliczenie Sąd w pełni zaakceptował.

Wobec wykazania przez powoda istnienia stosunku podstawowego łączącego strony, odnieść się należało do kolejnego zgłoszonego przez A. L. zarzutu od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, dotyczącego przedawnienia roszczenia, na podstawie którego został wystawiony przez A. K. weksel in blanco, należy przytoczyć treść art. 118 k.c., zgodnie z treścią którego jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej termin przedawnienia wynosi sześć lat, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Zebrany w sprawie materiał dowodowy nie daje żadnych podstaw do przyjęcia, że zawarta przez strony w dniu 31 października 2012r umowa pożyczki związana była z działalnością gospodarczą stron. Fakt taki nie wynika ani z umowy, ani z deklaracji wekslowej. Nie przedstawiono żadnego dowodu, że pożyczka ta była elementem działalności gospodarczej. Niezależnie od przeznaczenia pożyczonych środków pieniężnych (tj. czy pozwany wykorzystał je na cele gospodarcze czy inne) niewątpliwie umowa zawarta została między osobami fizycznymi – co wprost wynika z treści umowy. Sam fakt wykorzystania zaś przez pozwanego pożyczonych pieniędzy na cel gospodarczy nie daje podstaw do zakwalifikowania umowy jako związanej z działalnością gospodarczą. W dacie zawarcia umowy przepis art. 118 kc przewidywał 10 -letni

okres przedawnienia roszczeń w przypadku gdy brak było w tym przedmiocie regulacji szczególnej. Ustawą z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, okres ten skrócono do lat 6. W ustawie tej zawarto jednak przepis przejściowy tj art. 5 ust. 2 który stanowi „Jeżeli zgodnie z ustawą zmienianą w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, termin przedawnienia jest krótszy niż według przepisów dotychczasowych, bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Jeżeli jednak przedawnienie, którego bieg terminu rozpoczął się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, nastąpiłoby przy uwzględnieniu dotychczasowego terminu przedawnienia wcześniej, to przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu.”

Kierując się treścią cytowanego przepisu w przypadku powoda roszczenie ze stosunku podstawowego w przypadku zastosowania nowego terminu (6-letniego) przedawniało by się z końcem 2024r, zaś przy zastosowaniu terminu dotychczasowego termin ten upływał by z dniem 31 października 2022r. Tak więc na datę wytoczenia powództwa w żadnym przypadku nie doszło do przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego, chociaż prawidłowo liczony termin winien być określany według treści zdania drugiego cytowanego wyżej przepisu.

Bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne (art. 120 § 1 k.c.). W sprawie niniejszej data wymagalności roszczenia dochodzonego pozwem została udowodniona przez powoda.

Zarówno w literaturze jak i w orzecznictwie w zakresie wzajemnych relacji pomiędzy roszczeniem ze stosunku podstawowego, a roszczeniem w weksla in blanco dominuje pogląd, że zobowiązanie wekslowe ma być samodzielny.

Jak szczegółowo w uzasadnieniu wyroku z dnia 19 grudnia 2007 r. sygn. akt. V CSK 323/07 wyjaśnił to Sąd Najwyższy „zarówno w literaturze, jak i w orzecznictwie w zakresie wzajemnych relacji pomiędzy roszczeniem ze stosunku podstawowego a roszczeniem z weksla in blanco dominuje pogląd, że zobowiązanie wekslowe ma być samodzielny. Także poręczenie wekslowe jest zobowiązaniem samoistnym, niezależnym od zobowiązania głównego. Daje temu wyraz między innymi art. 7 PrWeksl. Wobec tego, czym innym jest przedawnienie roszczenia ze stosunku podstawowego, a czym innym przedawnienie wekslowe. Obie instytucje różnią się istotnie między innymi, co do początku biegu przedawnienia. Termin przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego, zgodnie z regułą art. 120 KC, rozpoczyna bieg od dnia, w którym świadczenie ze stosunku podstawowego stało się wymagalne. Początek biegu terminu przedawnienia roszczenia z weksla własnego skierowanego przeciwko wystawcy weksla własnego, zgodnie z art. 70 w związku z art. 103 i 104 PrWeksl, liczy się od dnia płatności weksla (patrz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 kwietnia 1937 r. C II 3198/96. (...); z dnia 5 lutego 1980 r., IV PR 376/79, OSNP 1980/9/173; 24 maja 2005 r., V CK 652/04, niepubl.). Tę samą zasadę stosuje się do weksli in blanco (por. między innymi wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 1938 r., C II 2385/37, OSP 1938, poz. 539; z dnia 25 lutego 1938 r., C_II_2245/37, OSP 1938, poz. 536; z dnia 21 maja 1981 r., IV PRN 6/81, OSNC 1981/11/225; z dnia 4 czerwca 2003 r., I CKN 434/01, niepubl.). Przedawnienie praw z weksla in blanco nie rozpoczyna biegu do czasu jego wypełnienia. Przedawnienie roszczenia z weksla wręczonego bez wypełnienia daty płatności i bez zastrzeżeń co do tej daty, rozpoczyna się z dniem płatności wpisanym na wekslu przez wierzyciela wekslowego (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 lutego 1938 r.). Jak wynika z poczynionych ustaleń faktycznych, strony zobowiązania wekslowego nie zawarły żadnego porozumienia co do konkretnej daty płatności a wręcz przewidywały, że powód może opatrzyć weksel datą płatności, według własnego uznania. Jak przyjął Sąd Najwyższy wyroku z dnia 6 października 1938 r., dłużnik wekslowy w takiej sytuacji nie może podnosić zarzutu wypełnienia weksla niezgodnie z jego wolą, co do terminu płatności. Uwzględniając te okoliczności należy podzielić stanowisko Sądu drugiej instancji, iż roszczenie wekslowe przeciwko poręczycielowi (tak samo jak przeciwko wystawcy weksla własnego (art. 32, 70 w związku z art. 103 i 104 PrWeksl - por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 1981 r., IV PRN 6/81, OSNC 1981/11/225) ulegają przedawnieniu z upływem trzech lat od dnia płatności weksla, co odnosi się także do weksla in blanco, w którym data płatności została wpisana przez wierzyciela wekslowego.”

Przenosząc powyższe na grunt sprawy niniejszej wskazać bez wątpienia należy, że termin zapłaty weksła został oznaczony na dzień 27 września 2021 r. W momencie złożenia pozwu w dniu 05 listopada 2021 r. nie minął zatem trzyletni termin przedawnienia przewidziany w art. 70 w zw. z art. 104 prawa wekslowego, ani nie doszło do przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego.

W konsekwencji, ani treść podniesionych przez pozwanego zarzutów ani zgłoszone przez niego wnioski dowodowe nie doprowadziły do skutecznego zakwestionowania roszczenia wywodzonego z weksła.

Uwzględniając powyższe na podstawie art. 439 § 4 k.p.c. Sąd uchylił nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym w dniu 2 grudnia 2021 r. w sprawie o sygn. akt I Nc 85/21 w części orzekającej o kosztach procesu i zasądził od pozwanego A. L. na rzecz powoda A. K. kwotę 75.017,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 25.017,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, zaś w pozostałej części powyższy nakaz utrzymał w mocy. Na powyższe koszty składała się opłata od pozwu – 50.000,00 zł (ustalona na kwotę 50.000,00 zł (vide: zarządzenie k. 117), zgodnie z art. 13 ust. 2 Ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, który stanowi, iż w sprawach o prawa majątkowe przy wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia ponad 20 000 złotych pobiera się od pisma opłatę stosunkową wynoszącą 5% tej wartości, nie więcej jednak niż 200 000 złotych. Do tak ustalonej wielkości opłaty sądowej należy następnie zastosować normę określoną w art. 19 ust. 2 Ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, na mocy której czwartą część opłaty pobiera się od pozwu spełniającego przesłanki do rozpoznania w postępowaniu nakazowym ($200.000,00 \text{ zł} * \frac{1}{4} = 50.000,00 \text{ zł}$) oraz wynagrodzenie pełnomocnika powoda – 25.000,00 zł (ustalone w oparciu o § 2 pkt 9 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015r., poz. 1804 ze zm.) powiększone o opłatę od pełnomocnictwa – 17,00 zł. Nadmienić zatem należy, że skoro zaś opłata od pozwu została ustalona na kwotę 50.000,00 zł, to również nakaz zapłaty z dnia 02 grudnia 2021 r. wydany w sprawie tut. Sądu o sygn. akt I Nc 85/21 w powyższym zakresie musiał ulec uchyleniu.

sędzia Cezary Olszewski